

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ФІНАНСІВ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
А. **Анатолій ДІБРОВА**
«16» травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 13 від «16» травня 2024 р.

 Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
 Юлія НЕГОДА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД**

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*
Спеціальність *072 Фінанси, банківська справа та страхування*
Освітня програма *Фінанси і кредит*
Факультет *Економічний*
Розробник: *асистент кафедри фінансів, PhD Максим КЛИМЕНКО*

Київ – 2024р.

Опис навчальної дисципліни

Фіскальне регулювання ЗЕД

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>	
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>072 Фінанси, банківська справа та страхування</i>	
Освітня програма	<i>Фінанси і кредит</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	<i>4</i>	<i>-</i>
Семестр	<i>8</i>	<i>-</i>
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>- год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>- год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>- год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни «Фіскальне регулювання ЗЕД»

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти системи знань і уявлень про особливості фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах розвитку світового ринкового середовища та розуміння основних його категорій і понять; оволодіння концептуальними підходами та особливостями інституційного забезпечення фіскального регулювання ЗЕД в контексті концепцій міжнародної торгівлі.

Завдання: ознайомити здобувачів освіти із основними концепціями фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності; сприяти засвоєнню здобувачами основ реалізації фіскальної політики країни в міжнародній економічній сфері, визначення принципів, засад та фундаментальних інструментів фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності, прикладних аспектів використання здобутих теоретичних знань. Окрім цього, формування у здобувачів комплексу знань, вмінь та навичок у площині регулювання експортно-імпортних операцій, які необхідні для професійної діяльності у податкових, митних, прикордонних органах та інституціях, які дотичні до переміщення товарів через митний кордон України.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК14. Здатність складати та аналізувати стратегічні та програмні документи у сфері розвитку публічних фінансів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРН26. Застосовувати управлінські навички у процесі формування і використання бюджетних ресурсів, вміти формувати бюджетні програми та оцінювати їх ефективність.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності» для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього						
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ														
Тема 1. Теоретичний базис, сутність та особливості фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1-2	13	3	3			7							
Тема 2. Концептуальні підходи фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	3-4	13	4	4			7							
Тема 3. Інституційне забезпечення фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	5-6	16	4	4			8							
Тема 4. Інструментарій фіскального регулювання ЗЕД	7-8	18	4	4			8							
Разом за змістовим модулем 1		60	15	15			30							
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІКА ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ														
Тема 5. Захист економічних інтересів країни в системі	8-9	13	3	3			7							

фіскального регулювання ЗЕД													
Тема 6. Податкові інструменти регулювання ЗЕД	10-11	13	4	4			7						
Тема 7. Зовнішньоекономічні операції через призму фіскального регулювання	12-13	16	4	4			8						
Тема 8. Зарубіжний досвід фіскального регулювання ЗЕД	14-15	18	4	4			8						
Разом за змістовим модулем 2		60	15	15			30						
Курсовий проєкт (робота)	-	-	-	-	-	-	-						
Усього годин		120	30	30			60						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичний базис, сутність та особливості фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	3
2	Концептуальні підходи фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
3	Інституційне забезпечення фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
4	Іструментарій фіскального регулювання ЗЕД	4
5	Захист економічних інтересів країни в системі фіскального регулювання ЗЕД	3
6	Податкові інструменти регулювання ЗЕД	4
7	Зовнішньоекономічні операції через призму фіскального регулювання	4
8	Зарубіжний досвід фіскального регулювання ЗЕД	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичний базис, сутність та особливості фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7
2	Концептуальні підходи фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7
3	Інституційне забезпечення фіскального регулювання зовнішньоекономічної діяльності	8
4	Іструментарій фіскального регулювання ЗЕД	8
5	Захист економічних інтересів країни в системі фіскального регулювання ЗЕД	7
6	Податкові інструменти регулювання ЗЕД	7
7	Зовнішньоекономічні операції через призму фіскального регулювання	8
8	Зарубіжний досвід фіскального регулювання ЗЕД	8

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- письмова модульна робота;
- реферати;
- практичні роботи в електронному навчальному курсі.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовання, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс: «Фіскальне регулювання ЗЕД» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр»

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- нормативні документи.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 226 с.

2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. К. : «Центр навчальної літератури», 2013. 452 с.

3. Гасанов С. С., Кудряшов В. П., Балакін Р. Л. Зарубіжний досвід забезпечення прозорості операцій у фіскальній сфері та його використання в Україні. Фінанси України. 2015. № 11. С. 22–42.

4. Запобігання неналежному використанню платниками податків України організаційно-правових форм нерезидентів при здійсненні контрольованих операцій / за заг. ред. С. С. Брехова, Д. М. Стародуба. Хмельницький, Фоп Мельник А.А., 2019. 150 с.

5. Горін Н.О. Міжнародне науково-технічне співробітництво як чинник модернізації економіки. Наукові записки. 2012. №3(40). С. 30-35.

6. Інструкція ОЕСР щодо імплементації положень про обмін інформацією у податкових цілях (Модуль загальних та законодавчих аспектів обміну інформацією). URL: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/36647823.pdf>

7. Doing Business. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/doingbusiness>

8. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting / OECD, 2013. 44 p. URL: <https://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

9. Automatic Exchange portal / OECD. URL: www.oecd.org/tax/automatic-exchange/.

10. Convention on the Law of Treaties, Vienna, 23 May 1969 URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201155/volume-1155-i-18232-english.pdf>

11. Foreign Account Tax Compliance Act / Internal Revenue Service, USA URL: <https://www.irs.gov/businesses/corporations/foreign-account-tax-compliance-actfatca>

12. Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes Peer Reviews: Ukraine 2016. Phase 1: Legal and Regulatory Framework / OECD. 2016. URL: doi.org/10.1787/9789264258716-en.

13. International Taxation Handbook Policy, Practice, Standards, and Regulation URL: <http://jmtec.ro/wp-content/uploads/2016/11/20-International-Taxation-Handbook.pdf>

14. Joint Council of Europe / OECD Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters URL: http://www.oecd.org/tax/exchange-of-taxinformation/Convention_On_Mutual_Administrative_Assistance_in_Tax_Matters_Report_and_Explanation.pdf

15. Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information / OECD. URL: www.oecd.org/tax/automatic-exchange/international-framework-for-the-crs/.

16. Конституція України : Конституція України від 28 червня 1996 р. № 27-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

18. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755–VI. URL : [Податковий кодекс України](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17)

19. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України 06.12.2019 р. № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

20. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>